

(*Helianthus annuus* L.) in the northern steppe of Ukraine. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2021. 11(3). P. 106-116.

3. Shahini E., Mialkovskyi R., Nebaba K., Ivanyshyn O., Liubyt'ska D. Economic and biological characteristics and productivity analysis of sunflower hybrids. *Scientific Horizons*. 2023. 26(8). P. 83-95. <https://doi.org/10.48077/scihor8.2023.83>

УДК 635.611:631.559:631.53.04](477.4)

## **ВПЛИВ СХЕМИ РОЗМІЩЕННЯ РОСЛИН НА ФОРМУВАННЯ МАСИ ПЛОДІВ ДИНІ ЗВИЧАЙНОЇ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ**

Бурковецький Олексій  
здобувач освітньо-наукового ступеня доктор філософії  
Уманський національний університет

Диня є однією з перспективних овочевих культур, яка останніми роками набуває все більш інтенсивного поширення на ринку овочевої продукції[1]. Вона цінується споживачами завдяки своїм поживним властивостям та смаковим якостям. В плодах дині міститься багато поживних речовин та мікроелементів, які покращують здоров'я й мають лікувальні властивості. Одним із основних факторів впливу на врожайність дині є формування маси плоду. У тезі наведено результати дослідження впливу схеми розміщення на формування маси плоду дині звичайної. Дослідження проводили на дослідному полі кафедри овочівництва Уманського національного університету. Об'єктом дослідження слугував гібрид Амал F<sub>1</sub>. Вивчалися шість схем розміщення рослин: 1,4+0,4×0,5 м (контроль); 1,6+0,4×0,5 м; 1,8+0,4×0,5 м; 2,0+0,4×0,5 м; 2,2+0,4×0,5 м; 2,4+0,4×0,5 м. Догляд за рослинами здійснювали згідно з методикою досліджень в овочівництві та баштанництві. Отримані результати свідчать, що схема розміщення рослин має істотний вплив на ріст, розвиток та формування врожайності дині звичайної. При більш щільному розміщенні рослин (1,4+0,4×0,5 м) спостерігалось сильне затінення листової поверхні та конкуренція за вологу і поживні речовини. Це призводило до зменшення площі листка, інтенсивності фотосинтезу й, відповідно, середньої маси плодів, яка становила лише 1,2 кг. Зі збільшенням міжрядь до 1,8–2,0 м покращувалися умови освітлення й аерації рослин, знижувався рівень конкуренції, що сприяло активнішому нагромадженню пластичних речовин у плодах. При схемі 2,0+0,4×0,5 м середня маса плоду становила 2,0 кг, що на 81,8 % більше, ніж у контролі. Подальше розрідження насаджень (2,2–2,4 м) збільшувало індивідуальну масу плодів до 2,1–2,2 кг, однак водночас

зменшувалася кількість плодів з одиниці площі. Надмірне ущільнення посівів спричиняє конкуренцію за ресурси, що призводить до зниження маси плодів на 30–45 %. Зі збільшенням площі живлення до  $2,0+0,4\times 0,5$  м створюються оптимальні умови для росту та розвитку рослин, що забезпечує формування найбільшої маси плодів (2,0 кг).

#### Список використаної літератури

1. Establishing A. Greenhouse For Melon Cultivation: A Community Service Program To A Farmer Group In Lamongan Jawa Timur/ (2024). *SWAGATI : Journal of Community Service*, 1(3), 151-156. <https://doi.org/10.24076/swagati.2023v1i3.1302>

УДК 635.63:316

### СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА НАУКОВІ ПІДХОДИ У ВИРОБНИЦТВІ ОГІРКІВ

Хоненко Любов, канд. с.-г. наук, доцент

Медончак Олег, аспірант

*Миколаївський національний аграрний університет*

Сучасне вирощування огірків уже неможливо розглядати лише як технологічний цикл: воно охоплює широкий спектр соціальних, освітніх та організаційних складових. Ефективність виробничих систем формується не тільки завдяки агротехнічним підходам, а й через рівень соціального капіталу, якість доступних знань, інституційну довіру та здатність виробників до спільної діяльності.

У більшості країн світу огірки вирощують переважно дрібні та середні господарства. Дані FAO [1] свідчать, що понад 70% глобального врожаю надходить із фермерських ділянок, площа яких не перевищує 2 гектари. Така структура сприяє залежності від місцевих соціальних зв'язків, обміну практичними знаннями та горизонтальних моделей взаємодії.

Для держав Східної Європи, включно з Україною, характерне домінування індивідуальних виробників. Це ускладнює процеси стандартизації, вихід на більші ринки збуту та впровадження інноваційних рішень [2].

Одним із ключових механізмів залучення малих фермерів до ширших ринкових ланцюгів є сільськогосподарська кооперація. Кооперативи дають можливість оптимізувати закупівлю ресурсів, організувати спільний збут, отримати доступ до сертифікації, дорадчих послуг та інституційної